

—Cuiti, despátxim trenta grams d'antipirina.
 —Y donchs ¿que ja l'han proclamat diputat a n'en Cambó?

El famós doctor Watson, cronista del no menys famós detective Sherlock Holmes, pot apuntar en la serie dels *Nuevos triunfos* del gran policia anglès, el que acaba d'obtenir a Barcelona, ahont s'ha fundat de fresch una agencia de *pesquises detectives* que s'encarregarà, mitjansant estipendis convencionals, de la realització de tota mena d'inquisicions, per misterioses y delicades que siguin.

No cal dir lo molt que'ns complan aquesta nova institució que, juntament ab el metropolità que ha comensat a obrirse en les noves vies de la reforma y algún que altre *apache* d'exportació francesa directa que ha comensat a maniobrar dintre del nostre territori municipal, acabarà de donar a Barcelona aquell *cachet* de ciutat europea, que alguns gosaven encara regatejarli.

Ab tot, la fundació d'aquesta agencia de policia privada no'ns ha vingut gens de nou; l'esperàvem desde fa temps com efecte del *ambiente detectivista* que aquí s'havia format de resultes de la *Sherlockholmenomania* (dispensin) que no fa pas molt sofriem, qui més qui menys, tots els barcelonins.

May potser un gèneru de literatura tan netament exòtic com el que conreua el bo de Conan Doile, havia conseguit entre nosaltres una aclimatació tan perfecta y absoluta.

Les aventures del héroe anglès varen ocupar molt temps els escenaris dels nostres teatres; les edicions de les revistes apareixien traduides les relacions de les gestes del original personatge, les quals semblaven interessar forsa més al públich que no pas els articles editorials que suscribien les sumitats de la política y de la literatura.

Y no es això lo pitjor, sinó la escola que aquí va fer entre els escriptors folletineschs el novelista britànich, sobre el qual ha de caure completa tota la responsabilitat d'aquell sens fi d'edicions d'entregues que s'exhibien als kioscos y als aparadors de les llibreries, creant y posant de cop y volta en funcions a un sens fi d'emuls y competidors den Sherlock y a una no menys interessant tirallonga d'eminencies del llatrocini, l'enginy y el valor de les quals superaven els dels propis *detectives* encarregats del descobriment de llurs malifetes.

Y responent a les condicions especials d'aquet que per dos anys ben llargs va ser el nostre pa de cada dia, va comensar a desenrotllarse en molts temperaments fàcils a les funcions d'assimilació, aquelles prodigioses facultats pera la inducció y la deducció que constituïen la clau dels èxits admirables dels protagonistes de semblants narracions.

Tant es lo que aquet sentit *detectivista* va propagarse a casa nostra, que segurament més de quatre dels que'm llegeixen devien ser en alguna ocasió motiu d'estudi dels molts Sherlock Holmes incipients que llavors varen manifestarse.

A lo millor, un se veyia observat de cap a peus

per un desconegut al tramvia, al café o la teatre, y lo primer que se li acudia era comprovar si era'l llas de la corbata malfet, alguna enmascara al nas o les betes dels calsetets que li sortien, lo que'l feya objecte de tan persistent observació, però un cop comprovat que res d'anormal hi havia ni en la seva persona ni en la seva indumentaria susceptible de cridar l'atenció, acabava per demanar explicacions al molest inquisidor.

—¿Que potser creu conèixem d'alguna banda, que'm mira ab aquesta persistencia?

—No, senyor—contestava l'interpelat.—No l'havia vist may abans d'ara, però sé perfectament qui es vostè.

—Si que es particular.

—No tant com li sembla; no més es qüestió de lògica. Vostè es solter, empleat d'oficina y ara com ara té tart.

—¿En què m'ho ha conegut?

—Lo primer en un botó que li falta a la hermillia; lo segon, en lo lluent de les mànigues de l'americana, y lo tercer en lo molt sovint que's mira'l rellotge.

—Donchs, miri, jove, sochi casat y l'ausencia del botó no més indica que tinch la dona deixada; el meu ofici es dibuixant de teixits, lo qual explica lo de les mànigues esmolades, y en quant a lo de tenir tart, lo que realment tinch es un aburrimient que'm fa mirar el rellotge cada dos per tres per veure si acaben de passar les dues hores que'm manquen per anar a sopar perque d'aquí aleshores no tinch res que fer.

Sembla que, després d'un *èxit* aixis, al interessat no havien de quedarli més ganes en tota sa vida pera fer induccions ni deduccions de cap mena, però no era aixis; la mania podia més que tot, y no havien passat cinch minuts que ja'l tenien fitant la mirada inquisidora en el primer que se li posava a tret, pera concloure, si anava mal calsat, que era sabater, o si fumava en pipa, que era capità de barco.

Es clar que devegades l'aplicació del sistema mixte inductiu y deductiu donava resultats exactes, y aquets petits triomfs eren precisament els que encoratjaven als improvisats detectius pera esbrinaments més complicats.

Aixis solien endevinar, a un que portés dol, que se li havia mort algú de la familia; a un que tossís o estornudés persistentment, que estava costipat; y a un que'l portessin a enterrar, que no feya més enllà de dos dies que s'havia mort.

Jo no sé si els *detectives* que constitueixen el personal de l'agencia que m'ha donat tema per aquestes ratlles firan gaire en el sistema *Sherlockholmenia* (tornin a perdonar) pera l'esbrinament dels assumptes que se'ls hi confiïn, però si realment es aixis, desde ara ja poden comensar per deduir una cosa: que d'aquí al vinent trimestre no hauràn fet ni per pagar el lloguer del pis ahont tenen instal·lades les oficines.

Y ja veuràn com en aquet cas quedaràn tan be com el propi Sherlock Holmes.

— ¿Qué vol? ¿Butaques o *assiento* fixo?

— Dónquim *assiento* fixo; perque en la comedia que fan aquesta nit, vuy *fixarmhi* molt.

Pot-pourri setmanal

Un que fa broma

Un amic meu molt tranquil,
cada any al veni aquesta època,
tan si plou com si no plou,
ja se sab, ell se disfressa.

Se'n va al passeig satisfet,
ben cobert ab la careta,
y's diverteix d'allò més
esbroncant al que's presenta.

Ab una veu de falset

—Vaja, no sabs lo que't pesques.

El goig està justament
en veure que no't coneixen;
y mentres ells van pensant
quí ets, tu vas fent la teva.

—Sí, prò si'l goig es això,
tan bon punt te descobreixen
ja tens el goig acabat
y, vaja, no val la pena.

—Oh, com que jo sé'l secret
de que may me descobreixin,
me diverteixo molt més,

Les inundacions

Un andalús d'aquells de fantasia
alabant el país ahont nasqué,
deya, molt seriós, que no n'hi havia
cap de tant bo, en tot el món sencé.

Deya que allí, la rassa es molt robusta
y que es molt rar trobarhi un sol malalt;
que l'home es sà, y fet de bona fusta
y en quant a talla, es de lo més alt.

Això ho fa, deya ell, que allí la terra,
es feconda y tot creix y tot es bo,
perque són sans els aires de la terra

—Vaig a esbrincar al meu sastre.

—Però ¿no li deus diners?

—Per això mateix, que fins ara ha sigut ell qui m'ha esbrincat y vuy tornarli la pilota.

que sembla una senyoreta,
lo mateix tira «piropos»
que'ls en diu quatre de fresques.

Jo'ls admiro, la vritat,
a n'aquets que's diverteixen;
perque jo may he sabut
quin plaer experimenten

els que van per aquets mons
dient y fent bestieses,
ni sé per què parlen prim,
ni tampoch per què's disfressen.

Així ho deya, no fa molt,
a l'amic al qual esmento,
y'm va respondre seriós:

prò molt més de lo que't penses.

—¿Y's pot sabé aquet secret?

—Sí, però m'has de prometre
no revelar-lo a ningú.

—Pots comptarhi; t'ho prometo.

Donchs el sistema que jo
uso perque no'm coneguin,
es, senzillament, que vaig
pel passeig fent el fatxenda

y quan veig algún amic
passo de llarch ben depressa,
esbroncant solament als
que no coneix ni'm coneixen.

y com a clima no hi hà res milló.

Un que ja feya estona que'l sentia,
va dirli:—Si tingúes tals condicions,
a ben segur que no's deploraria
el mal que hi han fet les greus inundacions.

A lo que l'andalús, en tò de guerra,
va respondre ab molt garbo y amatenit:

—Dispensi, senyor meu, prò vostè s'erra,
això es la mellor prova justament
de que tot creix y es bo a la meua terra:
¿No veu que fins els rius estàn creixent?

FLAVIUS

El telefon

¿QUÉ es el telefon? Jo tinch un amich que respón an aquesta pregunta ab la següent definició:

—El telefon es un aparell que serveix per fer perdre temps y renegar del progrés.

Convensut d'això, el meu amich, que era chefe d'una important casa de comers, no usava ni deixava usar el telefon sinó en aquells casos en que no venia d'una hora.

Recordo que una vegada, sent jo al seu despaig, se li va ocórrer trasmetre un encàrrech urgent a una altra casa. Crida un dependent y li diu:

—Digui tot seguit a la casa Colorons, Sistachs y Companyia que enviïn aquelles bales de cotó. És cosa que porta pressa.

—Aixís, telefonaré.

—No, senyor; no telefonarà.

—Jo ho deya perque ..

—Repeteix que la cosa porta pressa. Prengui el tramvia.

El dependent marxa. El meu amich, per fer la prova, pica'l telefon. ¡Rinch!... ¡Rinch!...

El centre no respón.

—¡Rinch!... ¿Centro?... ¡Cen-tro!... ¡Cen-tro!...

Rés.

—¡Rinch!...

Encara rés. El meu amich comensa a rodar la maneta del telefon. Els timbres vinga repicar. ¡Riiiiiiiiinch!...

Al cap de deu minuts, el Centre respón.

—¿Diga?

—Fassi el favor: comunicació ab l'1, 2, 3, 4.

—¿Cómo?

—Comunicación con el uno, dos, tres, cuatro.

—No se oye.

—¡Uno, dos, tres, cuatro! ¡¡Uno, dos, tres, cuatro!!

—Está bien.

Passen deu minuts més. Sona'l timbre. ¡Gracies a Deu!

—¿Vol fer el favor? ¿Es la casa Colorons, Sistachs y Companyia?

—¿...?

El meu amich penja l'auricular y'm diu rient:

—Es una delicia això. M'han posat en comunicació ab la zona de reclutament.

—Naturalment. Com que has repetit tant allò de uno, dos, tres, cuatro, t'han prèns per quinto.

Finalment, al cap de tres quarts d'hora de provatures, va conseguirse comunicació ab la casa Colorons, Sistachs y Companyia.

La qual va respondre al meu amich que les bales de cotó ja feya mitja hora que havien sortit del magatzem.

En efecte. El meu amich va sortir del seu despaig y's va trobar ab que les bales feya un quart que eren arribades y el dependent, que havia enviat tornava a ocupar el seu lloch de costum.

Malgrat aquest exemple, a vegades també serveix per quelcom el telefon. Si per rés més no, per riure. Es lo que va succeir l'altra nit a la Redacció d'un diari parisench.

Durant el dia, un redactor havia interviewat a un comediant. El qual, a la nit, va creure prudent demanar una modificació a l'interview.

Truca y va un redactor al telefon. Y diu el comediant:

—¿Sou vos?

Naturalment, com que no podia ser un altre, el redactor va respondre.

—Sí.

—La feu durar molt, noys, aquesta vagi.

—Es que som cotxeros de punt.

—Donchs be: feu el favor, allà hont dich naps, de posarhi cols.

—No sé de què's tracta.

—De l'interview d'aquesta tarde.

—Aixís, no soch jo.

—Sí, home; ¿no sou aquell redactor que porta la clenxa tan ben partida?

El redactor va penjar ab ira l'auricular. Se compren: era calvo com si tota la vida no hagués fet altra cosa que menjar pilota.

A propòsit de diaris, recordo el següent fet, ocorregut a la Redacció d'un de Barcelona, que tenia separada l'imprensa de la redacció. Un redactor comunica desde una d'aqueixes dependències a un company que's trobava a l'altra. Y diu:

—¿Es vostè en Fulano?

—Sí.

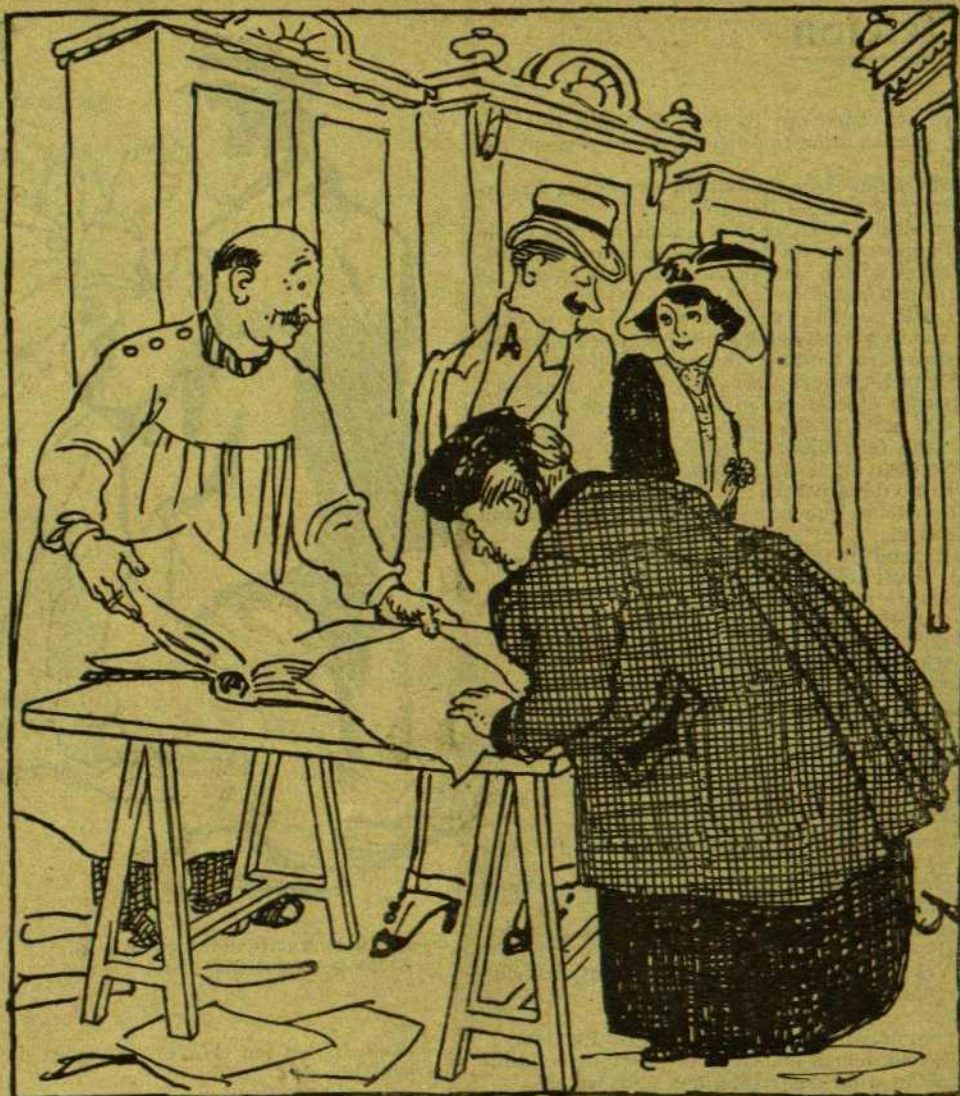
—Donchs jo soch el senyor Sutano.

A lo qual en Fulano va respondre, enfadat per la falta d'educació del senyor Sutano:

—Està molt be: tant gust en vèurel.

Y va deixar-lo ab la paraula a la boca.

El cas es rigurosament històrich, sinó que, com es natural, tant en Fulano com el senyor Sutano, se deyen altres noms, que no revelaré, sobre tot per la circumstancia de que ni l'un ni l'altre fan ja de periodistes. Pel contrari, en Fulano es el senyor

POSANT EL PIS DE NUVIS

L'ebanista.—Y la lluna del armari com la volen? Llisa, biselada...

La futura sogra.—Tractantse d'uns nuvis, crech que la lluna hauria de ser... de mel.

Fulano y ocupa la direcció d'una important casa, càrrech en el qual té per ajudant al *senyor* Sutano, que ha baixat de posició y es senzillament en Sutano.

Per acabar, citaré un altre cas, que es el més bonich que he presenciat a la meua vida.

Feya jo avant sala a unes oficines de l'Estat, en l'agradosa companyia d'un d'aquells porters carregats de galons, que semblen ministres y que no's treuen la gorra sinó quan han d'entrar un vas d'aigua o lo que sia a algún empleat.

De sobte, truquen al telefon. El porter s'aixeca y s'hi dirigeix.

—*¿Diga?*

Pausa.

—*No entiendo.*

Nova pausa.

—*¿Que no entiendo!*

Silenci.

—*¡Di-go que no entiendo!* — repeteix l'home comensantse a enfaristolar. Y quan ja esperava véurel donant un cop de puny al telefon y engellant al que comunicava més enllà d'ahont se pon el sol, vaig presenciar una cosa molt més curiosa. El porter, ab molta humilitat, va abaixar la veu y's va treure la gorra d'una revolada.

Després de lo qual va acabar la conversa y se'n va anar a fer l'encàrrech que li devien haver manat per telefon. Quan va tornar, vaig treure l'entrellat de la cosa, preguntantli ab qui havia parlat.

—*¡Con el Excelentísimo señor Gobernador!* — me va respondre a boca plena.

Aleshores vaig comprendre perque s'havia tret la gorra tan rapidament.

UN SERVIDOR

Reflexions d'un ignorant

Qui tranca paga

ELL estava assentat a les taules de fóra de la Maison Dorée. Jo vaig passar. Ell m'estirà's faldons del jaqué y'm va fer seure per força, abans de donarme'l Deu vos guard.

Vostès ja'l coneixen, y per lo tant, no faràn cas de la manera extranya de convidarme a pendre un pilsen ab ell.

Era l'Ignorant, l'home que setmanalment, sense firma, aboca en les columnes de ¡Cu-Cut! les seves «Reflexions».

Quan vaig estar assentat me va dir:

—¡N'estich pensant un feix!

—¿De què?

—¡Home, de reflexions!

Si les hagués de publicar totes aquesta setmana, no hi hauria prou lloch en el periòdich. N'he pensades unes que't faràn quedar parat. Oh, jo soch aixís. Jo deixoparat. Soch un home que deixa parat.

Y seguint la seva costum inveterada, no hi va haver manera de dissuadirlo: va tenir d'explicar-me les seves reflexions.

—Porti un altre pilsen... Aquestes reflexions m'absorveixen el temps; es per això que'm cal absorbir molta cervesa. Això facilita la... reflexió.

Donchs, sí, calcula lo odiós que es el fer pagar als contribuyents el cuidado de coses de les quals no's serveixen. Es com si ara jo't fes pagar aquestes cerveses que m'estich bevent o absorbint.

Un exemple. ¿Vols un exemple? Tu y jo gastem l'empedrat de certs carrers de Barcelona. Donchs no sè per què hem de pagar l'adob de les carreteres.

—Tens rahó—li vareig dir, creyent que'm deixaria en pau. Y'm vaig alzar pera despedirme.

L'Ignorant tornà a agafarme pels faldons del jaqué.

—¡Espérat! Tinch un altre exemple. Escolta, seu y calla: ¿Tu't serveixes del barber?

—Sí.

—¿Y el pagues?

—Naturalment.

—Molt be. ¿Tu't serveixes dels Tribunals de Justicia?

—No.

—¿Y'ls pagues?

—Sí.

El meu amich va somriure plè de satisfacció y absorví un altre glop de cervesa... l'últim del segon vas.

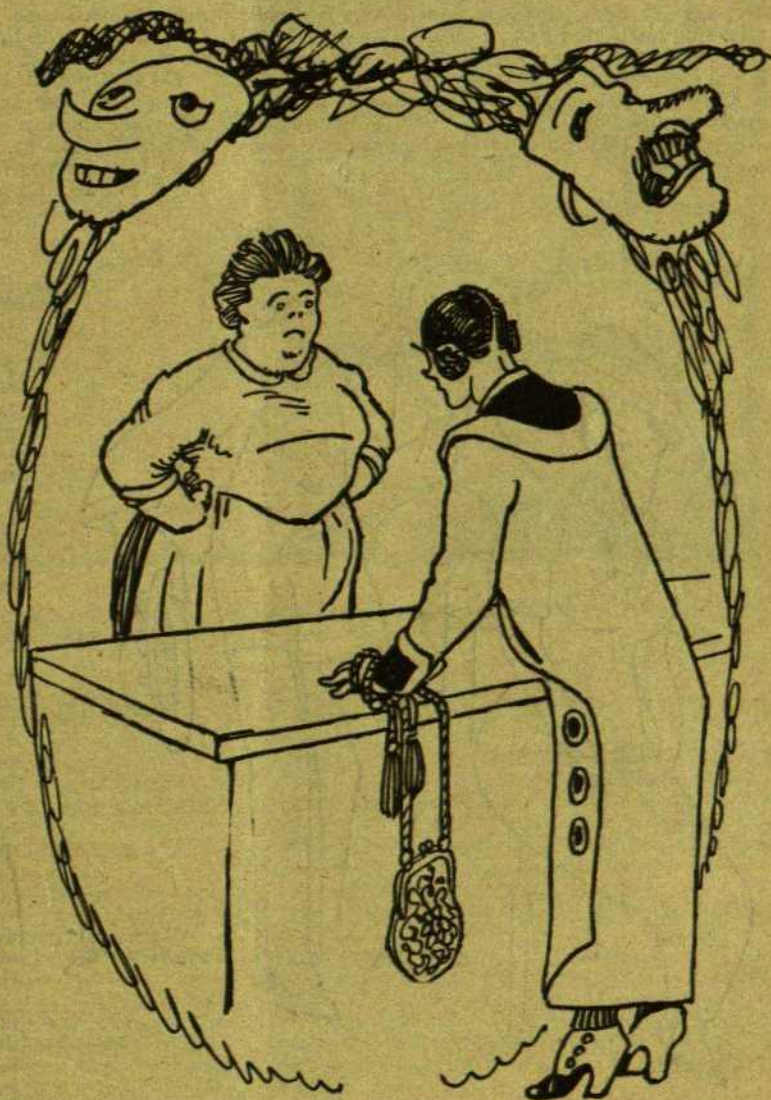
—Mosso... un altre pilsen. ¿Vens com jo tinch rahó? Aixís com tu't pagas el barber que t'afeita, els lladres, els criminals y els busca rahons haurien de pagarse'ls jutges que'ls condemnen. ¿Es que per ventura te condemnen may a tu? No. Donchs no'ls hauries de pagar. No'ls fas treballar, donchs no'ls hi deus res.

—Tens rahó. Adeu, que tinch tart.

—Sí, ja ho sé. Tinch un altre exemple: Tu vas a l'hotel. Menges, dorms y pagues, ¿oy?

—Sí.

—Es just. Però ¿es just que paguem nosaltres, per exemple, el servey de presons? Allí centenars d'homes mengen y dormen com tu a l'hotel, però ab la diferencia de que l'hotel te'l pagues tu y la

—Dónguim una careta que sigui barateta.

—¿En què quedem?

presó també la pagues tu. ¿Te n'has servit may tu de la presó?

—No.

—¿Es just, donchs, que paguis una casa de la qual no te n'has servit may?

—No.

—Es lo mateix que passa ab el llum. ¿Qui paga el llum?

—¿Quin llum?

—Vuy dir l'iluminació de la ciutat.

—El contribuent.

—Això es: el pagues tu y jo.

—¿Surts de nit, tu?

—No.

—Donchs jo tampoch, y no obstant, paguem el llum de la Rambla, del passeig de Gracia, etc., etcètera, que està encès fins a la matinada. A les tres de la matinada, per exemple, circulen pel passeig de Gracia, tot plegat, uns dos o tres *curridos* que venen de qui sab ahont. ¿Es just que tu y que jo, que estem dormint com uns beneits, haguem de pagar el llum pera que aquells tres o quatre idems no hagin de tornar a casa a les fosques?

—Tens rahó. Be, adeu que tinch tart.

—Espèrat que t'acompanyaré.

El meu amic crida'l mossò; comensa a butxaquejar, y diu:

—¿Caram! No porto el portamonedes. ¿Tens sueltos?

B. BENIBÉN

DESDE PARIS "S'enciende"

(De nostre corresponçal molt particular)

«Escrocs y badauds». — El timo de l'influencia. — Contra'ls kioscos. — La vaga d'autos. — Coracers en doina. — «Le Père Pol».

No pretench pas descriure aquí el tipu que oscila entre periodista y timador. Crech que ell es a tot arreu igual y sempre'l mateix. Y encara puch afegir que'l tipu o *tipus* parisench, rara-

ment es parisench.

Es a voltes de la *baulienne* y més sovint encara es provinciana.

No se li pot dir encara *escroc*, perque la seva *escroquerie* ve disfressada ab un vestit d'honorabilitat y d'influencia que'l mot *escroc* no acaba de determinar ben be.

El timador per *influencia* es molt abundant a París. Per això no sorprenen fets com els que jo'm sé y com els que passen cada dia.

L'abundancia d'*escrocs* a París prova, entre altres coses, que a París hi ha abundancia de *badauds*, o siga de badaocs.

Totes aquestes reflexions venen a tom, encara que no ho sembli, perque no fa gaires dies la policia va tenir l'honor d'agafar a un tal Pierre Colline, periodista de professió nominal y timador habillissim.

Pierre Colline ha portat a cap *tours* de primera. És en Pierre Colline un home *bien mis*, cara d'enfeinat, molt aplom y una certa gracia.

Pierre Colline posseeix aquell *je ne sais pas quoi* que sedueix als parisenchs y que fa absoldre a tants acusats.

Era molt conegut en el Palais-Bourbon, lloch preferent de les seves operacions. Segons un policia, que ha sigut també víctima de l'audacia del *escroc*, en Pierre Colline era *une tête connue*. Y es cert que hi han cares que, mal no s'hagin vist may, fan l'efecte d'ésser cares conegudes.

El policia'l coneixia, ademés, sens dubte, de véurel tant pel saló de *pas-perdus* del Palais, ahont el policia li feya guardia els matins.

El procediment usat per M. Colline era'l d'explotar la gran influencia que ell tenia. En realitat no'n tenia gens ni mica, però a copia de ferho creure a les seves víctimes, ell mateix arribà a mitg créuresho.

Sense aquesta confiança en

—¿Que no ho sabs? El Sr. Peret, l'antiquari, ha fugit ab una senyora.

—Sembla mentida! ¡Un antiquari!

—Oh be; s'ha de dir tot: la senyora tenia vuitanta anys.

si mateix, no s'hauria atrevit a lo que s'atrevia.

Finalment, se l'ha agafat. El seu *sans-gêne* no tenia nom. Un *monsieur* que tenia la senyora a la presó inculpada d'un delict *très parisien*, anava diàriament al Palais Bourbon pera buscar influències ab el bon fi de treure a la seva senyora del lloch ahont estava.

Pierre Colline s'hi va fer amich y al enterarse de lo que desitjava'l semi-viudo, li va contestar: —*Ce n'est rien ça!*

L'endema ja li venia ab la noticia de que ab mil franchs la llibertat de la senyora era un fet. Aquets mil franchs, deya M. Colline, eren per l'actuari o no sé qui.

guida. A l'inspector també li era la *tête connue*.

Al cap de tres quarts, l'agent portava'ls 3000 franchs al timador.

No havien passat dos dies que l'home ja era agafat, però'ls 3000 franchs havien fet com les nostres pessetes: *eren de l'ala*.

Altra nota del dia es l'ordre donada pel prefecte del Sena, pera que's tanquin els kioscos de diaris dels boulevards.

L'ordre's funda ab el gran espay que ocupen aquets kioscos ab les seves penjarelles de diaris, revistes, etc.

L'ordre ha estat mal rebuda y crech que també ho trobaràn malament els meus lectors.

—Y ara, Tòni! ¿Unes fakilles y un sach de dòna hi has posat pera espantar als aucells?
—Són els de la sogra; ja veuràs com no se'n acosta ni un de dues hores al voltant.

El pobre marit va donar els mil franchs. Varen passar dies. El marit no veyà encara per en lloch la llibertat de la seva dòna.

—*Ce sont les magistrats qui s'en mêlent!* Y un magistrat *c'est plus cher*. Caldran tres mil franchs més.

L'home no'ls portava al damunt y oferi a M. Colline que anés ab ell a buscarlos a casa.

M. Colline va ténier un *mauvais coup*. La facilitat ab que l'altre's prestava va serli sospitosa, y sense calcular les conseqüències, va anarsen de dret a la parella de policia secreta y dirigintse a un dels dos agents, li digué:

—Me convé que vostè vagi ab aquet senyor a casa seva. Allí li entregará 3000 franchs que vostè farà'l favor de portarme desseguida.

El policia, davant d'una ordre aixís, no gosà *no conèixer* al que l'interpelava y's limità a respondre que necessitava'l permis de l'inspector pera abandonar el lloch.

L'inspector no va trigar y donà'l permis desse-

Però sí que cal confessar que la gent dels kioscos de diaris abusen.

També abusen els de Barcelona'm diràn vostès. Es cert però no tant com els francesos. Solament que a Barcelona som més *bons jeans*, o més liberals. La prova està ab que toterem l'ocupació de la Rambla dels Estudis pel *kiosque Français*, que es un dels que abusen més de Barcelona.

La vaga d'autos segueix.

Els amos, tips, han llogat esquirois y han dispostat que's reanusi'l servey.

Els vaguistes han esperat la sortida a la porta dels garages y han ferit a gendarmes, a policies y a chauffers *jaunes* o esquirois; han cremat automòvils, han reventat els neumàtics de quaranta vuit autos, han arrencat de mans de la policia als detinguts y han fet cara a una carga terrible de coracers.

Perque a París, que tant se preocupen de quan se suspenen les garantíes a Espanya, no's fan pregar gens pera llsensar al carrer un esquadró de

—Però ¿per què no es may al punt vostè quan passen aquestes coses?

—Porque seria bochorroso que un agente de la *autoritas* presenciase semejantes escándalos.

coracers pera sabrejar a tort y a dret als vaguistes. Això acabarà malament.

En l'hora que escrich aquestes ratlles s'anuncia la crescuda imminent del Sena.

En cambi, a les Tuilleries he tingut avuy una satisfacció. Fa un fret terrible, però més fret me semblava el pas central dels jardins de les Tuilleries sense la presència del «Père Pol».

El Père Pol es el *charmeur d'oiseaux*, el popular amic del aucells de les Tuilleries. Tothom li ha vist, car els parisencs acompanyen als forasters a veure'l, com acompanyen al Panteón.

Ara feya dies y més dies que'l Père Pol no acudia a les Tuilleries. Els aucells volaven per allí cercantlo y no'l veyen. Jo tampoch el veyia... y ell, segons m'han dit, tampoch hi veyia. Estava malalt dels ulls y han tingut de ferli una delicada operació en un hospital.

Restablert, l'home ha tornat a veure'ls seus aucells.

Les Tuilleries ab el Père Pol no són tan fredes, malgrat una temperatura d'alguns graus sota zero.

TARTARÍN

Acà la Talia

Dintre pochis dies sonarà
pera'l Teatre Català
l'hora que tant se fa esperarà
d'obrir les portes,
Del Sindicat formen l'estol
en Guimerà y en Rusiñol,
l'Avell Artís, en Martí Giel,
l'Ignasi Iglesias,
en Joan Puig y Ferrater,
en Pons el bueno, en Folch primer,
en Bonavía, en Llimoner,
els Coromines,
l'Apdes Mestres, en Crehuet,
en Joseph Burgas (dit Mayet),
el milló amic den Violet,
en Montanyola
y molts y molts que han demostrat
com els susdits, prou dignitat
per deixar sol y desolat
al gran Franqueza.

Tot això, parlant en plata—y en prosa, porque'ls consonants me comensen a fer rebequeries—vol dir que'l dia 24, si no hi hà cap destorb, el Sindicat d'Autors dramàtics comensarà al Teatre de Catalunya—per mal nom Eldorado—la seva campanya al crit de ¡visca l'emancipació y abaix la tirania!

*Allons enfants de la patrie
le jour de gloire est arrivé;
anem contra la tiranie
de l'autor del Tot ha anat be;
no volgum ser tacats de café
per mans de qualsevol Cambra,
tirem avant ab dalé
perque tenim el pap plé
de traduccions d'aquell pastera.*

*Atlante, ciutadans,
al teatre falta gent;
l'airat jovent
piqui de mans
pels autors catalans,
y que no's rebin ab xiulets
dramas, comedies ni sainets.*

VIOLET

MOSSEGADES

El Poble, comentant una votació d'una comissió municipal en la que varen guanyar els lerrouxistes, fent, per lo tant, imperar el seu criteri sobre'l dels regionalistes, en

AL BAILL INFANTIL

—S'ha perdut un nen que anava disfressat de municipal.

—¿De municipal? Donchs, no s'alarmin; el deuràn trobar a cà la planxadora.

lloch de deplorarho y de demanar a la minoria del seu partit que rectifiqui la seva conducta que permet triomfar als lerrouxistes, té la poca aptensió de posar aquestes dues ratlles de comentari:

«Ab lo que va de mes, porten els radicals cinch o sis batlles guanyades. ¡Y se'ls volia embotellar!»

Quina gracia ¿eh? Els bons barcelonins tenien, ja, ja, ja, la pretensió d'embotellar als lerrouxistes. Però s'han tallat de mitg a mitg. L'Esquerra era allí, afortunadament, pera permetre que seguissin els escàndols i pera fer humilment de tenedor de llibres dels lerrouxistes pera portarshi els comptes de les batalles.

¡Y parlen del seu amor a Barcelona!

Vaja uns autonomistes

UNA colla de centres, adherits a l'Esquerra, han celebrat l'aniversari de la proclamació de la República espanyola.

Recordant un xich l'història ens adonarem de la implacable guerra que va fer aquella cèlebre República contra'ls federals o cantonalistes.

Per això baladregen cada dia els esquerrans que la idea republicana es en segon terme de la nacionalista.

Si arriba a ésser en primer terme la festa hauria sigut molt més grossa.

Ara sols s'han limitat
pera celebrar la data
a fer lo que sempre fan
o sia a «tocar campanes»

D'acord

El Mundo parlava l'altre dia del banquet que va celebrar la colonia alemanya pera festejar el dia d'anys del seu emperador.

Ab motiu d'això s'extenia ab comentaris respecte de l'esperit patriòtic associacionista dels estrangers, comparantlo ab el dels espanyols.

Aquí va un paragraf del article d'*El Mundo*, en el tros que's refereix als espanyols residents a París.

«Y no hay modo de que se asocien de veras, ni de que convivan de verdad. Muchas veces se ha intentado la celebración de banquetes mensuales, y nunca se ha pasado del segundo. Nos peleamos; al otro día hablamos mal unos de otros, y todos mal de España; y para esto, en realidad, lo mejor es no verse. El único Círculo que vive y perdura—lo cual encierra una lección,—es el catalán; y para eso, ya lo véis, y apuntémoslo también imparcialmente, no es representación de la totalidad de España, es regional».

Lo qual no privarà a *El Mundo* de dir d'aquí uns quants dies que l'individualisme dels catalans està tocant de pegoi-me... Ah, y que *somos malos españoles*.

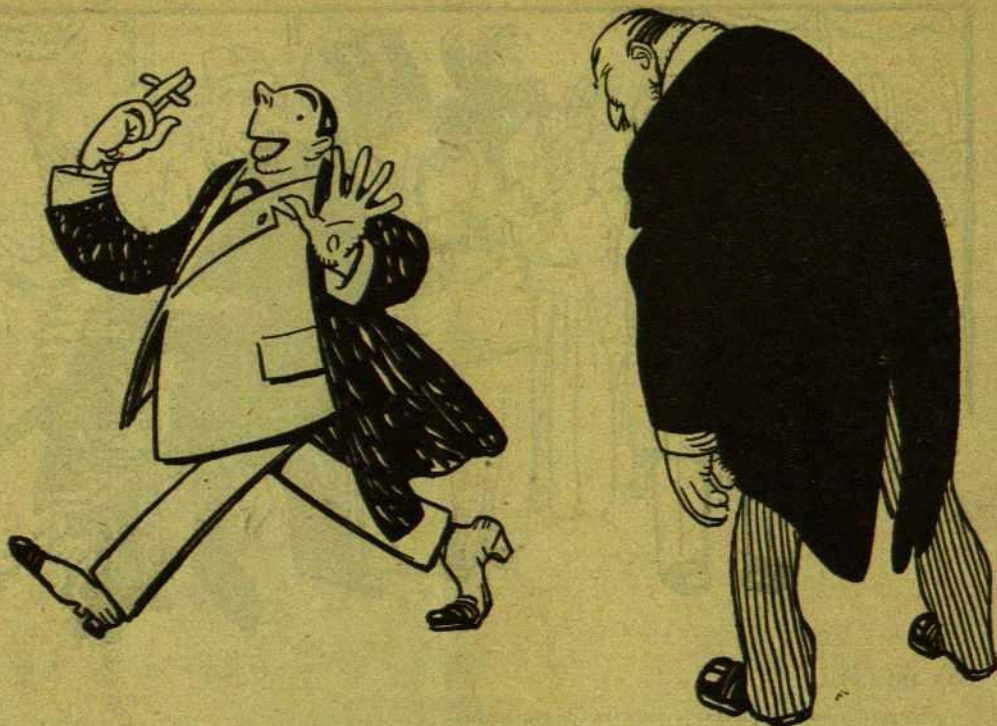
¡Ja era hora!

LECIM que l'Alcalde ha suspès d'empleu y són a cinch emplets del fíelt de Badalona, expedientats per negligències en el servey.

Al llegir aquesta nova se'ns han ocorregut els versos de Lope de Vega:

O el niño es de bronce
ó la piedra es de lana.

O l'alcalde es de bronze, o aquets cinch burots no són lerrouxistes, (que ja seria no ser, tractantse de burots). Per-

EL SERVEY OBLIGATORI

El papà.—Ja t'arreglaràn, ja, gandul, quan vagis a servir.

El fill.—Oh, no hi aniré pas. Vostè mateix està tip de dir-me que jo no serviré may per res.

que, si arriben a serho, en Lerroux ja's cuidaria de que no fossin castigats.

Això no vol dir que'l senyor Sostres sia un Alcalde de palla o sistema Marianao. En Sostres mana a Barcelona, però en Canalejas mana a n'en Sostres. Y a n'en Canalejas el mana... El lector ho completarà.

Un xisto presidencial

No responch de l'autenticitat, però se m'assegura que quan el senyor Canalejas arribà a Sevilla acompanyant al rey pera veure les inundacions, don Pepe, al contemplar el desolat espectacle, va exclamar sense voler:

—Por aquí pasó La Cierva.

—¿Per què?—li varen preguntar.

—Porque los ha dejado con agua hasta el cuello.

Bona, bona, *de buena ley*, que diu el papà filosof de *Las de Caín*.

Adiós, Madrid

Fa un quant temps, Madrid està que s'aguanta ab agulles. D'ensà de l'enfonzament de la plassa, crech, d'Orient, sovintegen les esclavissades y s'enfonzen carrers cada dia per altre.

Ara ab la crescuda del Manzanares, s'han reproduït accidents d'aquella naturalesa, revestint alguns d'ells extraordinaria gravetat.

Parlantne l'altre dia ab un madrileny, va dir-me:

—No temi: Madrid ha suportat coses pitjors. Un dia hi va caure un bòlit, y ara mateix suportem an en Canalejas, y tothom tan fresch.

—Sí, però ben a prim us ha anat que no se us enfonzés el president y tot ab el cèlebre debat polítich. Allò va ser pitjor que la crescuda del Manzanares.

—Sí, però ¿no veu que don Pepe està arrapat a la galeria?

Parlem a pams

El Poble Català publicava aquest eco:

«Encara trigarà un mes y mitg a sortir, però es segura, perquè ja s'han realitzat molts treballs preparatoris. L'aparició d'una revista que's titularà «La Revista de Catalunya». Tindrà un bon format y estarà ben nodrida d'original. Serà una revista científica, per dirho aixís, y catalanista, molt catalanista, y radical, molt radical. Essent d'esquerrans no cal dir que estarà escrita en català».

L'aclaració no està de més, donchs la majoria de periòdics y diaris esquerrans se publiquen en castellà, però encara n'hi hà una altra d'aclaració que, aquesta si que es, no ja necessaria, sinó completament indispensable, tractanse d'un periòdich de l'Esquerra: ¿Serà brut?

El Poble Català no hi veu de content d'ensà que, no sabem per quins set sous, se pensa que'l Regionalisme s'ha fet monàrquich dinàstich.

Cada dia'n paria, fenthi broma neula y donant volts a la mateixa infundada afirmació.

Vès lo que's alegre, pobrets, que la Lliga se fassi monàrquica; tanta pena que'n's varen fer ells quan se declararen republicans!

Els «progressius»

LA minoria lerrouxista de la Diputació va gastarse tota la mala saliva que té en combatre la consignació pera les obres que s'estàn realisant en el Palau de la Generalitat de Catalunya.

Els diaris decentes de Barcelona han censurat aquesta actitud, però a fuer d'imparcials, que diuen els castellans, hem de convenir en que la cosa es naturalíssima.

Els que tenen en el seu programa la destrucció, mal poden votar quantitats pera construir.

*Si un olmo nos diera peras
seria un caso divino,
donchs be han de donar carbasses
quatre closques lerrouxistes.*

Sant Boy a Barcelona

Tor allò dels mals tractes que's donaven a Sant Boy ha resultat, com lo de Culera, una pura invenció lerrouxista.

A fi d'afalagar a la galeria, se va arribar a demanar que's suprimixin les camises de forsa.

Després d'una detinguda inspecció s'ha vist ben clar que la denúncia lerrouxista era completament infundada.

Al donar compte d'aquet resultat en la última sessió de la Diputació, l'Ullé, adonantse de que al públich hi havien pintes radicals, va creure obligat a dir quelcom.

Comensà el seu discurs repetint carrechs y quan va ser l'hora d'explicar com sabia tots aquets misteris, l'Ullé va declarar formalment que un dia va anar al Manicomí y un boig, al vèurel, el va conèixer (caram, quina relació l'Ullé) y li explicà que li donaven mals tractes.

L'Ullé s'hauria hagut de trobar en el cas d'aquell Bisbe que fent una visita en un manicomí, trobà un reclòs que en termes completament sensats va explicarli que's trobava allí tancat per males volences dels seus parents, els quals l'havien fet passar per boig a fi de poder gaudir de l'ús de fruit de la seva herencia.

Tants detalls va donar, y tan serenament parlava, que'l Bisbe li va prometre informarse y tornar l'endemà pera comunicarli el resultat.

Aleshores el reclòs va respondre ràpidament:

—No; no vingui demà, perque es dissabte y els dissabtes me visiten el esperits.

En la sessió en que's tractà de l'assumpte de Sant Boy hi va fer un llarch discurs el catastròfic Valentí y Camp.

COMPARANSA

- A veure, digues: ¿en què s'assembla un *footballista* ab un saltà caulells a la una del mitg dia?
- No hi calch.
- Sí, home: en que tots dos van darrera de la pilota.

Això, després d'haver parlat en Micó y l'Ullé, acabava d'arredonar el quadro.

Un s'hi trobava...

DELS senyors Tusell germans, fabricants de goma y de celuloide, hem rebut una bossa de pilotetes construïdes ab el darrer dels materials esmentats, molt apropiat pera les batalles que's lliuren aquets dies de Carnestoltes a la rua y als balls de màscares, y que tenen la ventatja sobre tots els projectils coneguts fins al dia en aquesta mena de lluites, de que són nets, bonichs y no fan mal.

Grans mercès si en dades els senyors Tusell per aquesta tan nova com utilíssima invenció.

¡Cu-Cut! pel món

Un hotel baratíssim

Durant la meua llarga estada a Newdollar, vaig tenir ocasió de ferme intim amich de l'amo del Riche Palace Hôtel, el millor de la populosa ciutat americana.

Tinch ara davant dels meus ulls la seva targeta, gracies a la qual puch traslladar aquí el seu nom, cosa que no'm seria possible sols de memoria. Mister Georges Monhtzgelthis es el nom d'aquest afortunat hotelier, rey dels hotelers, com li diuen aquí: *That is the King of hotelism!* crida la canalla quan el venen passar. Això es: ¡Vejeu el rey dels hotelers!

Es milionari y calvo; ni alt ni baix, ni gros ni magre. Es com es, perque no té de menester a ningú.

Jo vaig tenir la sort de caureli en gracia y ens vàrem fer molt amichs. Tan amichs, que prenem café junts y jo'l deixava pagar sempre a n'ell.

En un d'aquells moments d'intimitat en que'ls homes obren més fàcilment el cor que'l portamonedes, Mr. Monhtzgelthis va dir-me:

—Sí, senyor: jo era més pobre que una rata que's vegés obligada a demanar caritat. Era pobre, més pobre que tot lo més pobre que s'a costuma a ser.

En aquestes condicions, un americà veritable tria entre dues coses: o's suïcida o's posa a rumiar. Jo vaig optar per la primera, però no vaig poguer realitzar-la perque no tenia ni una pesseta pera comprar-me'l revólver.

En vista d'això vareig posarme a rumiar.

De primer vareig pensar en dedicarme a la literatura.

Sempre m'han agradat les belles lletres, y com que les lletres més belles eren, en aquells temps, les que formen els noms pera tancar, o mellor dit, pera obrir les caixes de guardar cabals, vareig dedicar tot el meu talent a n'aquesta branca de la literatura. Provant noms, vaig obrir algunes caixes, però a copia d'obrir, a l'últim me varen tancar a la presó.

En sortint, vareig tornar a patir gana. Decidit a no tornar a dedicarme a les belles lletres, vareig rumiar un negoci honrat. Lo primer que's necessita pera fer un bon negoci es triar un article de primera necessitat y que convingui a molta gent.

La fam que jo passava me va sugerir l'idea de que era molt fàcil que fossin molts els que's trobaven en el meu cas. Me convenia, donchs, a mi, com a article de primera necessitat, un hotel en que'm servissin de franch y era segur que molts se trobarien en el cas mateix.

Alshores era tret segur. Un hotel en el que's servis de franch tindria molt èxit. Realment se sentia la necessitat d'un hotel aixís.

Y vaig comensar a buscar accionistes. Com que'ls americans som molt pràctichs, haig de confessar que la meua idea va ser molt ben rebuda pels capitalistes. Un hotel de franchuria la competència a tots els demés, donchs reuni-

ria la comoditat de no tenir-se de pagar la pensió, única comoditat que falta als millors hotels del món.

En set dies vareig recullir una suma fabulosa. Vaig fer muntar l'hotel, vaig inaugurar-lo y va tenir l'èxit que ja esperava.

Cada dia s'omplien les taules del Restaurant, y en prova de que les habitacions eren immillorables, els primers que les varen pendre ja no les varen deixar més.

Però lo particular del cas es que, ab tot y l'èxit que tenia, y ab tot y que cada dia eren més nombrosos els parroquians, el negoci no donava; el capital anava disminuint, y'ls accionistes se'm queixaven perque no cobraven dividendos.

Tan malament varen arribar les coses, que's va acordar quebrar. Y varen quebrar de debò. El president del Consell va fugir, el gerent va tocar el dos, y com que'ls diaris ho varen portar, els acreedors se varen convèncer de que no hi havia res a fer.

Quan ja s'ho creyen tot perdut, jo'ls vaig reunir oferint-els-hi'l 25 per cent de les seves accions si'm cedien l'edifici de l'hotel quebrat. Jo no tenia un centim, però el diner es lo de menys quan se tracta d'un bon negoci.

Els accionistes se varen avenir a cobrar a mida que l'hotel anés donant, y aquet va ser el principi de la meua fortuna. Vareig posar preus regulars y regalava als clients targetes de perfumeria que feyen una flaire molt fina.

Per la lleminadura de la targeta perfumada, no hi havia princesa que vingnés a Newdollar que no s'instalés en el meu hotel.

En pochos anys vaig pagar el 25 per cent als accionistes, quedant jo amo absolut de l'hotel.

Y ara que no'm creguin els escèptichs quan jo afirmo que he fet la meua fortuna instalant un hotel en el que se serveix de franch.

Mr.... (dispensin, se m'ha extraviat la targeta per aquí al damunt) va pagarme un altre doble; me va mirar, va somriure, va dir-me ¡eh!, y se n'anà.

THAPHENER

La única casa que fa gravats millorant l'original es la de

BAGUÑA Y CORNET

Un retrat de comte, gravat, sembla'l d'un príncep; el d'un diputat provincial, gravat, tothom el pendrà per un senador vitalici, y, en fi, D. Joseph Canalejas, gravat y de perfil, el confondrien ab el *Canciller de Hierro*.

Mallorca, 192; Telefon, 7452.—També's reben encàrrechs: Cardenal Casañas, número 4

OBRES IMPORTANTES CATALANES

La Tradició Catalana, del Dr. Torres y Bages, Bisbe de Vich, 6 pessetes.

Llibertats y antich govern de Catalunya, den Pella y Forgas, 6 pessetes.

Nostre dret familiar, den Francisco Maspons y Anglès, 5 pessetes.

Historia de la literatura catalana antiga, den F. R. Cambouliu y Manel Milà y Fontanals, 10 pessetes.

Regionalisme y federalisme, den Lluís Duràn y Ventosa, ab un pròleg d'Enrich Prat de la Riba, 5 pessetas.

Cants a la patria, de l'Angel Guimerà, 5 pessetes.

Historia de Catalunya, de l'Antoni Aulestia y Pijoan, 10 pessetes.

Compendi d'Historia de Catalunya, den Joan Oliva y Milà, 2'50 pessetes.

OBRA QUE TOTHOM HAURIA D'ADQUIRIR

Diccionari portàtil de les llengues catalana y alemanya

per el Dr. Eberhard Vogel

Preu: 3 pessetes ● De venda en la Llibreria Baguñà, Cardenal Casañas, 4

Mal de cap

Se cura en dos minuts sense antipirina prenent **Jaquecurine Golobari** 1 pta. capsa. Demana a totes les farmacies y Rambla de les Flors, 4.

AIGUA DE ST. HILARI

No patirén dels ronyons, del fetge, ni pàlid; viurén sempre sans y bons si en totes les ocasions, y al menjar, feu ús diari de l'Aigua de Sant Hilari.

Postals de moltes menes

LLIBRERIA BAGUÑA

¿Les millors bicicletes? "SANROMA"

Balmes, 62
BARCELONA

MIQUEL HORTA

FABRICA DE LLIBRES RATLLATS Y TREBALLS DE IMPRENTA
Se fan tota mena de treballs comercials a bons preus
Baixada de Cervantes, núm. 3 (prop del carrer Avinyó). — BARCELONA

EN GASSET RECORRENT ELS POBLES INONDATS

El chauffer.—No podem seguir, estem enfangats.

En Gasset.—Tira, home, tira. Més de lo que'ns vàrem enfangar a Cullera y en vàrem sortir.